Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0418U003254

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 12-10-2018

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ревенок Наталія Миколаївна

2. Revenok Natalia

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: кандидат наук

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 26.00.01

Назва наукової спеціальності: Теорія та історія культури

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 27-09-2018

Спеціальність за освітою: Образотворче та декоративно-прикладне мистецтво

Місце роботи здобувача: Національна академія образотворчого мистецтва і архітектури

Код за ЄДРПОУ: 02214165

Місцезнаходження: вул. Вознесенський узвіз 20, м. Київ, Київ, 04053, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство культури і мистецтв України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 26.850.01

Повне найменування юридичної особи: Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02214142

Місцезнаходження: вул. Лаврська 9, корп.15, м. Київ, Київ, 01015, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02214142

Місцезнаходження: вул. Лаврська 9, корп.15, м. Київ, Київ, 01015, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик:

Тема дисертації:

1. Мистецтвознавча експертиза українського фарфору-фаянсу XIX – початку XX століття в контексті розвитку художньої культури.

2. Art Expertise of Ukrainian Porcelain-faience 19th - the Beginning of the 20th Century in the Context of the Development of Artistic Culture.

Реферат/анотація:

1. Дослідження присвячене мистецтвознавчій експертизі класичного українського фарфору і фаянсу України XIX – початку XX століття. У дисертації охарактеризовано основні критерії сучасної атрибуції, експертизи та ідентифікації українського фарфору-фаянсу, а також новітні технологічні прийоми, що застосовуються у дослідженні тонкокерамічних виробів в умовах сучасного антикварного ринку. Простежено взаємозв'язок мистецтвознавчої експертизи з практичними методами наукової реставрації фарфору й фаянсу, які використовуються у музеях України. В роботі вжито культурологічний підхід для вивчення вітчизняного фарфору-фаянсу XIX – початку XX століття у зв'язку з розвитком художньої культури формотворення та декорування виробів. Загалом слід зазначити, що сучасні дослідники тонкокерамічних творів зазначеного періоду розглядають, в основному, питання, пов'язані із естетичними особливостями предметів. Насамперед, у розрізі специфіки їх конструкції, способів виготовлення і формотворення. Проте, аспект зв'язку

мистецтвознавчої експертизи та наукової реставрації досі вченими не розглядався. Тому у межах даної дисертаційної роботи основна увага була акцентована на важливості теоретичного узагальнення матеріалу з вивчення музейних предметів фарфору-фаянсу України XIX – початку XX століття, а також на необхідності проведення порівняльного аналізу досліджуваних предметів з різних точок зору, включаючи й методи наукової реставрації. У результаті вивчення джерельної бази були накреслені шляхи проведення досліджень творів художньої кераміки з фондових сховищ державних музейних колекцій, визначені основні положення сучасного наукового підходу проведення мистецтвознавчої експертизи з використанням новітніх науково-технічних засобів. Завдяки проведеній реставрації до наукового обігу було введено маловідомі зразки українського класичного фарфору та фаянсу. Виявлено, що упродовж XIX – початку XX століття в українському мистецтві відбувалися закономірні стильові трансформації і модифікації в формотворенні й декоруванні тонкокерамічної продукції, впроваджувались у виробництво технічні та технологічні нововведення. Це суттєво вплинуло на зміну модних напрямів, пошуків нових композиційних і живописних рішень у межах стилів, а також удосконалення форм й техніки розпису виробів. Встановлено, що методика проведення мистецтвознавчої та техніко-технологічної експертизи фарфоро-фаянсових творів базується на їх комплексному дослідженні й включає атрибуцію, оптико-фізичні, хімічні й інші методи, що дає підстави визначити автентичність пам'ятки, її історичне, культурне і мистецьке значення. У роботі також розглянуті окремі групи художньої тонкої кераміки в процесі їх реставрації, проаналізовані документальні відомості щодо їх побутування, обліково-довідкові й інвентаризаційні матеріали. Крім того, були проведені візуальні дослідження артефактів, визначені техніки та технології їх створення, ступінь збереженості, спосіб нанесення декору, композиція, стилістика, наявність клейм і сигнатур. За результатами вивчення різних способів з'ясування встановлення вартості творів мистецтва українськими і зарубіжними фахівцями, які займалися проблемами оцінювання, як найбільш раціональна була виділена система В. Індутного. Додатково були розроблені рекомендації з проведення мистецтвознавчої експертизи й атрибуції художнього фарфору-фаянсу в 18 музейній науково-реставраційній практиці, відповідно до сучасних умов антикварного ринку. Подальший розвиток отримало обґрунтування способів проведення техніко-технологічної експертизи творів з тонкої кераміки. Встановлена значимість окремих виробів як історико-культурних джерел. У вирішенні експериментальних завдань з метою доведення наукових гіпотез були запропоновані засоби ідентифікації фарфоро-фаянсових творів у процесі здійснення мистецтвознавчої експертизи. Проведені дослідження дозволили уточнити класифікацію творів української тонкої кераміки XIX – початку XX століття за художньо-образним ознаками. Відповідно, була проведена їх систематизація за формально-стилістичними особливостями й функціональними характеристиками, визначена їх видова приналежність. Простежено взаємозв'язок мистецтвознавчої експертизи з різними галузями наук (історії, культурології, музеєзнавства, наукової реставрації, етики, естетики, фізики, хімії тощо), спрямованими на вирішення важливих соціокультурних завдань.

2. The research is devoted to art expertise of classical porcelain and faience of Ukraine 19th – early 20th century. The dissertation describes the main criteria of modern attribution, expertise and identification of Ukrainian porcelain-faience, as well as the latest technological receptions, which are used in the research of fine-ceramic products in the conditions of the modern antique market. Interconnection is traced of art expertise with practical methods of scientific restoration of porcelain and faience, which are used in museums of Ukraine. In the work was considered culturological approach to the study of domestic porcelain-faience in connection with the development of artistic culture of shaping and decoration of products. In general, it should be noted that modern researchers of fine-tin works of the specified period consider, mainly, the question that are related to the aesthetic features of subjects. First of all, in the context of the specifics of their design, methods of manufacturing and shaping. However, the aspect of the connection between art criticism and scientific restoration has not yet been considered by scientists. Therefore, within this dissertation the main attention was focused on the 19 importance of theoretical generalization of the material on the study of museum items of porcelain-faience of Ukraine from the 19th – early 20th century, also on the need for a comparative analysis of the studied subjects from different points of view, including practical methods of scientific restoration. As a result of the study of

sources, the ways of conducting research have been outlined of fine ceramics from stock repositories of state museum collections, were determined the main provisions of the modern scientific approach of carrying out an art-examination using the latest scientific and technical means have been determined. Thanks to the restoration little-known samples were introduced into scientific circulation of Ukrainian classical porcelain and faience. It was revealed that during the 19th – early 20th centuries in the Ukrainian art there were regular stylistic transformations and modifications in the formation and decoration of fine-ceramic products, new technical and technological innovations were introduced into production. This significantly influenced the change of fashion trends, search for new solutions in composition and painting, within the style, as well as improving the forms and techniques of painting products. It is established, that the methodology for carrying out an art and technological examination of porcelain and faience works, based on their comprehensive study and including optical-physical, chemical, attribution and other methods, which gives grounds for determine the authenticity of the monument, its historical, cultural and artistic significance. In the work, also considered investigated some groups of art fine ceramics in the process of their restoration, were analyzed documentary information of their existence, reference and inventory materials. Besides, were also conducted visual research of artefacts, the technique and technology of their creation were determined, degree of conservation, the method of decorating, composition, style, the presence of stamps and signatures. As a result of studying various ways to find out the value of works of art by Ukrainian and foreign specialists, who were involved in evaluation problems, as the most rational was the system of V. Indutny. Additionally, recommendations have been developed for conducting art-expertise and attribution of artistic porcelain-faience in museum, scientific and restoration practice, in accordance with the current conditions of the antique market. Further development has been received rationale ways to conduct technical and technological expertise of works of fine ceramics. It was established the importance of individual products as historical and cultural sources. In solving experimental tasks in order to prove scientific hypotheses were offered means of identification porcelain and faience works in the process of art-expertise. The studies that have been carried out have made it possible to clarify the classification of works of Ukrainian fine ceramics 19th – early 20th century on artistic-figurative signs. Accordingly, they were systematized to the formal-stylistic features and functional characteristics, their species membership are determined. 20 It was traced interconnection of art examination expertise (history, cultural studies, museology, scientific restoration, ethics, aesthetics, physics, chemistry, etc.), which were aimed at solving important socio-cultural tasks. The scientific novelty of the obtained results is that in the dissertation for the first time in theoretical the generalized information on art studies of porcelain and faience artistic products with original sources and practical conducting of scientific restoration of fine ceramics XIX – beginning of XX centuries (on mus

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Школьна Ольга Володимирівна

2. Shkolna Olga

Кваліфікація: д. мист., 26.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Криволапов Михайло Олександрович

2. Kryvolapov Mychailo

Кваліфікація: д. мист., 26.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шман Світлана Юріївна

2. Shman Svitlana

Кваліфікація: к. культ., 26.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Одрехівський Роман Васильович

2. Odrehivskiy Roman

Кваліфікація: д. мист., 26.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради Шульгіна Валерія Дмитрівна

Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні Шульгіна Валерія Дмитрівна

Відповідальний за підготовку облікових документів

Реєстратор

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності

Юрченко Т.А.